

УДК 616.724-06

МЕДИКО-СТАТИСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСТОТИ ТА ВИДІВ ДИСФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТАНІВ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА

П.І. Яценко, В.М. Новіков, О.С. Іваницька, О.І. Яценко, О.В. Рибалов

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

В роботі проведено медико-статистичний аналіз частоти зустрічальності окремих видів дисфункціональних станів скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) в Полтавському регіоні за три роки. В результаті було виявлено, що у більшості пацієнтів (44,82 %) мала місце оклюзійна дисфункція суглоба, у 33,57 % – компресійно-дислокаційна. Отримані дані можуть орієнтувати практикуючих лікарів на найбільш поширені дисфункціональні стани СНЩС для проведення адекватного обстеження пацієнтів і їх ефективного лікування.

Ключові слова: скронево-нижньощелепний суглоб, дисфункції, види, частота.

Проблема захворювань скронево-нижньощелепного суглоба постійно знаходиться в центрі уваги стоматологів, отоларингологів, невропатологів, фізіотерапевтів, лікарів нетрадиційної медицини і навіть психіатрів, що обумовлено її високою медико-біологічною і соціально-економічною значущістю [1]. За даними різних авторів, частота суглобових уражень серед дорослого населення складає від 27 до 50 %, а серед пацієнтів, які звернулися за стоматологічною допомогою, доходить до 70–95 % [2, 3]. Численні публікації у фахових стоматологічних та загально-медичних виданнях за останні кілька років відображають зростаючий інтерес до проблеми дисфункціональних станів СНЩС, що пояснюється значною кількістю таких пацієнтів, поліморфізмом клінічних проявів, що зумовлює недостатню вивченість цього питання, труднощі діагностики і лікування, і ставлять ці захворювання в ряд важливих проблем медичної науки [4–6]. В невеликій кількості літературних джерел

відображені статистичні відомості відносно частоти та видів дисфункціональних станів СНЩС [7, 8].

Мета дослідження – визначити частоту і види дисфункціональних станів СНЩС у пацієнтів Полтавського регіону за останні три роки.

Об'єкти дослідження: статистичні річні звіти ПО «Центр стоматології» за 2015–2017 роки.

Результати дослідження. Багаторічний досвід роботи з контингентом пацієнтів, що страдають на захворювання СНЩС, свідчить, що основна кількість звертається до лікарів-ортопедів та хірургів-стоматологів. Аналіз річних звітів клінік ортопедичної стоматології з імплантологією і хірургічної стоматології і щелепно-лицевої хірургії УМСА за три роки (2015–2017 рр.) показав, що з приводу захворювань СНЩС за допомогою звернулося 3438 чоловік (2015 рік – 929 осіб; 2016 рік – 1194; 2017 рік – 1315). Вік хворих від 20 до 82 років. Розподіл за клінічними діагнозами представлений в таблиці.

Розподіл пацієнтів із дисфункціональними станами СНЩС, які лікувалися в 2015–2017 р.р. у ПОКСП, за віком і статтю

Вік	Стать		Усього	Відсоток
	чоловіки	жінки		
20–29	135 (3,92%)	407 (11,84%)	542	15,76%
30–39	254 (7,39%)	863 (25,10%)	1117	32,49%
40–49	223 (6,49%)	1005 (24,23%)	1228	35,72%
50–59	71 (2,07%)	341 (9,92%)	412	11,99%
60–69	29 (0,84%)	56 (1,63%)	85	2,47%
70 і більше	19 (0,55%)	35 (1,02%)	54	1,57%
Усього	731 (21,26%)	2707 (78,74%)	3438	100%

Співвідношення чоловіків і жінок склало 1:3.7. Число пацієнтів у віці 30–49 років склало 68,12%. Отримані дані узгоджуються з наявними відомостями увітчизняній і зарубіжній літературі. За нозологічними формами дисфункціональних станів СНЩС за медико-статистичними даними доведено:

- гострий вивих нижньої щелепи спостерігався у 28 чоловік;
- застарілий вивих нижньої щелепи — у 9;
- гострий травматичний артрит — у 29;
- міалгія жувальних м'язів — у 66;
- м'язово-суглобова контрактура — у 265;
- гіпермобільність суглобових головок — у 128;

- дисфункціональні стани при аномаліях прикусу — у 218;
- дисфункція СНЩС оклюзійна — у 1541;
- дисфункція СНЩС компресійно-дислокаційна — у 1154 пацієнтів.

Таким чином, кількість хворих з явищами м'язово-суглобової компресійно-дислокаційної дисфункції серед інших видів дисфункціональних станів СНЩС, за нашими даними, складає 33,57%, тобто кожна третя людина.

Отримані нами дані можуть орієнтувати лікарів на найбільш поширені дисфункціональні стани СНЩС для проведення адекватного обстеження пацієнта і ефективного лікування.

Література

1. Пузин М.Н. Болевая дисфункция височно-нижнечелюстного сустава / М.Н. Пузин, А.Я. Вязьмин. — М.: Медицина, 2002. — 160 с.
2. Вязьмин А.Я. Этиология и патогенез синдрома дисфункции височно-нижнечелюстного сустава / А.Я. Вязьмин, Д.Л. Козлов // Сибирский медицинский журнал. — 2007. — Т. 71, № 4. — С. 5–8.
3. Манфредини Д. Височно-нижнечелюстные расстройства. Современные концепции диагностики и лечения / Д. Манфредини. — М., С.-Пб., Киев, Алматы, Вильнюс, 2013. — 500 с.
4. Рыжак Г.А. Выявление заболеваний височно-нижнечелюстного сустава у лиц пожилого и старческого возраста в амбулаторных лечебно-профилактических учреждениях / Г.А. Рыжак, А.К. Иорданишвили, В.В. Самсонов // Успехи геронтологии. — 2011. — Т. 24, № 4. — С. 692–696.
3. Рыбалов О.В. Анатомо-функціональна нестабільність скронево-нижньощелепного суглоба / О.В. Рыбалов, І.В. Яценко // Галицький лікарський вісник. — 2005. — № 3. — С. 82–84.
6. Diagnostic Criteria for Temporomandibular Disorders (DC/TMD) for Clinical and Research 1. Application: Recommendations of International RDC/TMD Consortium Network and Orofacial Pain Special Interest Group / Eric L. Schiffman N. // J. of Oral & Facial Pain and Headache. — 2014. — № 1. — P. 6–27.
7. Макєєв В.Ф. Частота та розподіл за нозологічними формами скронево-нижньощелепних розладів / В.Ф. Макєєв, У.Д. Телішевська, Р.В. Кулінченко // Новинистоматології. — 2009. — № 2 (59). — С. 48–51.
8. Cooper B.C. Examination of a large patent population for presence of symptoms and signs temporomandibular disorders / B.C. Cooper, I. Kleinberg // J. Craniomandib. Pract. — 2007. — № 2 (25). — P. 114–126.

П.И. Яценко, В.М. Новиков, Е.С. Иваницкая, О.И. Яценко, О.В. Рыбалов

МЕДИКО-СТАТИСТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСТОТЫ И ВИДОВ ДИСФУНКЦИОНАЛЬНЫХ СОСТОЯНИЙ ВИСОЧНО-НИЖНЕЧЕЛЮСТНОГО СУСТАВА

В работе проведен медико-статистический анализ частоты встречаемости отдельных видов дисфункциональных состояний височно-нижнечелюстного сустава (ВНЧС) в Полтавском регионе за три года. В результате было выявлено, что у большинства пациентов (44,82 %) имела место окклюзионная дисфункция сустава, у 33,57% — компрессионно-дислокационная. Полученные данные могут ориентировать практикующих врачей на наиболее распространенные дисфункциональные состояния ВНЧС для проведения адекватного обследования пациентов и их эффективного лечения.

Ключевые слова: височно-нижнечелюстной сустав, дисфункции, виды, частота.

P.I. Yatsenko, V.M. Novikov, O.S. Ivanyts'ka, O.I. Yatsenko, O.V., Rybalov

MEDICO-STATISTICAL CHARACTERISTIC OF THE FREQUENCY AND TYPES OF DYSFUNCTION STATES OF THE TEMPOROMANDIBULAR JOINT

The paper conducted a medical-statistical analysis of the frequency of occurrence of certain types of dysfunctional conditions of the temporomandibular joint in the Poltava region for three years. As a result, it was revealed that the majority of patients (44.82 %) had occlusive joint dysfunction, and 33.57 % had compression-dislocation. The obtained data can guide practitioners to the most common dysfunctional conditions of the TMJ in order to conduct an adequate examination of patients and their effective treatment.

Key words: temporomandibular joint, dysfunctions, types, frequency.